

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού
για το νομοσχέδιο «Ο περί Επίσημων Στατιστικών Νόμος του 2020»**

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Μιχάλης Γιωργάλλας

Μάριος Μαυρίδης

Γιώργος Περδίκης

Ονούφριος Κουλλά

Άννα Θεολόγου

Άριστος Δαμιανού

Μη μέλη της επιτροπής:

Αντρέας Καυκαλιάς

Σάβια Ορφανίδου

Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Σεπτεμβρίου και 26 Οκτωβρίου 2020, καθώς και στις 15 και 22 Φεβρουαρίου 2021. Στις συνεδρίες της επιτροπής παρευρέθηκαν η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ο διευθυντής της Στατιστικής Υπηρεσίας, εκπροσωπώντας και το Υπουργείο Οικονομικών, εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ), της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, της ΣΕΚ, της ΠΕΟ, της ΔΕΟΚ και της Κυπριακής Στατιστικής Εταιρείας.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Στέφανος Στεφάνου, Νικόλας Παπαδόπουλος και Άγγελος Βότσης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κατάργηση του περί Στατιστικής Νόμου και η θέσπιση νέας νομοθεσίας που να διέπει την ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση των επίσημων στατιστικών στην Κύπρο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, ο προτεινόμενος νόμος:

1. συνάδει με τις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Μαρτίου 2009 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1101/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διαβίβαση στη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πληροφοριών που καλύπτονται από το στατιστικό απόρρητο, του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 322/97 του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές και της Απόφασης 89/382/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου για τη σύσταση επιτροπής του στατιστικού προγράμματος των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, καθώς και με τις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/759 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2015 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές,
2. ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο υποδείξεις που επισημάνθηκαν κατά τη διαδικασία επιθεώρησης του εθνικού στατιστικού συστήματος από ομάδα ομοτίμων (peer review), η οποία διενεργήθηκε στην Κύπρο τον Μάρτιο του 2015, και
3. εκσυγχρονίζει και βελτιώνει το νομικό πλαίσιο που διέπει την ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση των στατιστικών στην Κύπρο, προκειμένου να προσαρμοστεί στις σύγχρονες απαιτήσεις και προκλήσεις που παρατηρούνται στον τομέα των στατιστικών.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, στον προτεινόμενο νόμο προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Οριοθετείται το Εθνικό Στατιστικό Σύστημα, στο οποίο περιλαμβάνονται, πέραν της Στατιστικής Υπηρεσίας, και άλλες εθνικές αρχές, όπως υπουργεία, τμήματα και υπηρεσίες τους, καθώς και πρόσωπα δημόσιου δικαίου, που παράγουν ευρωπαϊκές στατιστικές στη βάση νομοθετικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις οποίες υποβάλλουν στη Eurostat.
2. Ενδυναμώνεται ο συντονιστικός ρόλος της Στατιστικής Υπηρεσίας εντός του Εθνικού Στατιστικού Συστήματος.
3. Ανατίθενται συγκεκριμένες αρμοδιότητες στον διευθυντή της Στατιστικής Υπηρεσίας.
4. Ορίζεται επικεφαλής λειτουργός για θέματα επίσημων στατιστικών στις άλλες εθνικές αρχές, ο οποίος θα έχει την ευθύνη εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου και ειδικότερα των προνοιών που αφορούν στην εφαρμογή των στατιστικών αρχών και στη διασφάλιση της ποιότητας των στατιστικών.
5. Διαμορφώνεται το πλαίσιο συνεργασίας με την ΚΤΚ.
6. Καθορίζονται τα κριτήρια στατιστικής ποιότητας που πρέπει να πληρούνται σε σχέση με τα παραγόμενα στοιχεία, προκειμένου να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη του κοινού στις στατιστικές, βάσει του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές.
7. Ενισχύονται οι ρυθμίσεις που αφορούν στην πρόσβαση και χρήση των διοικητικών αρχείων για σκοπούς αναπαραγωγής στατιστικών.
8. Βελτιώνονται οι ρυθμίσεις που αφορούν στη συλλογή στοιχείων και στην προστασία των εμπιστευτικών δεδομένων.
9. Επικαιροποιούνται οι ρυθμίσεις που αφορούν στα αδικήματα και στην επιβολή ποινών.

Ο διευθυντής της Στατιστικής Υπηρεσίας δήλωσε μεταξύ άλλων ότι η αναθεώρηση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου είναι απαραίτητη, καθότι τα αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία καθίστανται ολοένα και πιο αναγκαία για τη λήψη αποφάσεων χάραξης πολιτικής για τον επιχειρηματικό κόσμο, τους κοινωνικούς εταίρους, την ακαδημαϊκή κοινότητα και για το ευρύτερο κοινό.

Όλοι οι παρευρισκόμενοι συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου. Παράλληλα, ορισμένοι εξ αυτών εξέφρασαν επιμέρους απόψεις και εισηγήσεις, οι οποίες συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καταθέτοντας επίσης γραπτώς τις απόψεις και εισηγήσεις της με σχετικά υπομνήματα, ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου και 5 Οκτωβρίου 2020, καθώς και 10 Φεβρουαρίου 2021, επισήμανε την ανάγκη βελτίωσης των προνοιών του νομοσχεδίου που αφορούν στην πρόσβαση της Στατιστικής Υπηρεσίας σε διοικητικά αρχεία και αρχεία του ιδιωτικού τομέα για σκοπούς ορθής συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου που διέπει τις στατιστικές, καθώς και των προνοιών που αφορούν στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς, προκειμένου να διασφαλίζεται η προστασία των προσωπικών δεδομένων, όπως απαιτείται από τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων. Περαιτέρω, εισηγήθηκε όπως διασαφηνιστεί ότι η υποχρεωτική παροχή στοιχείων από πρόσωπα για στατιστικούς σκοπούς θα ισχύει μόνο στον βαθμό που τα στοιχεία είναι απολύτως απαραίτητα για την παραγωγή επίσημων στατιστικών.
2. Ο εκπρόσωπος της ΣΕΚ εισηγήθηκε τη λήψη μέτρων από το κράτος για ενημέρωση του κοινού σχετικά με την υποχρέωσή του για την παροχή

στατιστικών στοιχείων προς την Στατιστική Υπηρεσία, όπως αυτή πηγάζει από τον προτεινόμενο νόμο.

4. Ο εκπρόσωπος της ΠΕΟ εισηγήθηκε την περίληψη των κοινωνικών εταίρων στις ομάδες χρηστών των στατιστικών στοιχείων των οποίων η Στατιστική Υπηρεσία λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες στο στάδιο της ετοιμασίας των προγραμμάτων στατιστικών δραστηριοτήτων, καθώς και την περίληψη πρόνοιας, ώστε ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε πρωτογενή δεδομένα που συλλέγει η Στατιστική Υπηρεσία, υπό την προϋπόθεση ότι η επεξεργασία και ανάλυσή τους θα γίνεται μόνο για επωφελείς προς την κοινωνία σκοπούς. Περαιτέρω, εισηγήθηκε όπως στις περιπτώσεις που τα δεδομένα παρέχονται με σκοπό την αξιοποίησή τους για τους εν λόγω σκοπούς το κόστος απόκτησής τους να είναι μη αποτρεπτικό ή κατά το δυνατό μηδενικό.

Σε σχέση με τα πιο πάνω ζητήματα ο διευθυντής της Στατιστικής Υπηρεσίας δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Με βάση την τελευταία τροποποίηση του ευρωπαϊκού κανονισμού που διέπει τις στατιστικές, έχουν περιληφθεί εκτενείς ρυθμίσεις που αφορούν στην πρόσβαση, χρήση και ενσωμάτωση των διοικητικών αρχείων. Οι εν λόγω ρυθμίσεις καθιστούν πιο έντονη και δεκτική την ανάγκη πρόσβασης άμεσα και χωρίς δαπάνη των εθνικών στατιστικών αρχών και της Eurostat σε διοικητικά αρχεία και ενσωμάτωσής τους σε στατιστικές στον βαθμό που απαιτείται για την ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση των ευρωπαϊκών στατιστικών που καθορίζονται στο ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα και αποσκοπούν στη μείωση του διοικητικού φόρτου και της επιβάρυνσης των πολιτών που συμμετέχουν σε στατιστικές.

2. Η Στατιστική Υπηρεσία παρέχει ήδη στα ερευνητικά κέντρα των συνδικαλιστικών οργανώσεων πρόσβαση σε συγκεκριμένα δεδομένα, πρακτική η οποία δεν επηρεάζεται από τον προτεινόμενο νόμο. Το ύψος του κόστους απόκτησης των δεδομένων αποτελεί τεχνικό ζήτημα, το οποίο μπορεί να ρυθμίζεται μέσω της τιμολογιακής πολιτικής του κράτους αντί μέσω νομοθεσίας. Το κόστος απόκτησης δεδομένων από τη Στατιστική Υπηρεσία έχει μειωθεί σημαντικά κατά τα τελευταία έτη ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής αναβάθμισης και του εκσυγχρονισμού της, ενώ στο πλαίσιο στήριξης του έργου των κοινωνικών εταίρων η Στατιστική Υπηρεσία έχει τη διακριτική ευχέρεια να παρέχει τα δεδομένα χωρίς χρέωση, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον συζήτησης του νομοσχεδίου διαπιστώθηκε από την επιτροπή, μετά από υπόδειξη των υπηρεσιών της Βουλής, ότι σε αυτό διαλαμβάνονται αυτούσιες ερμηνείες όρων και διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009 για τις ευρωπαϊκές στατιστικές, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2015/759.

Συναφώς, η επιτροπή με επιστολή της προέδρου της, ημερομηνίας 23 Οκτωβρίου 2020, προς τον Υπουργό Οικονομικών επισήμανε ότι οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί είναι δεσμευτικοί στο σύνολό τους και έχουν άμεση ισχύ για όλα τα κράτη μέλη και ως εκ τούτου δεν ενδείκνυται η μεταφορά αυτούσιου του περιεχομένου τους στην εθνική νομοθεσία, παρά μόνο η θέσπιση εφαρμοστικών διατάξεων, προκειμένου να διασφαλίζεται μεταξύ άλλων η ταυτόχρονη και ομοιόμορφη εφαρμογή τους στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ασφάλεια δικαίου. Συνεπώς, κάλεσε το Υπουργείο Οικονομικών να εξετάσει το ενδεχόμενο αναδιατύπωσης των προνοιών του νομοσχεδίου που αναπαράγουν το περιεχόμενο του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009, ώστε να παραπέμπουν σε αυτόν, διατηρώντας

παράλληλα τις αναγκαίες εθνικές διατάξεις προς διασφάλιση της εφαρμογής του στη Δημοκρατία.

Στη βάση των όσων διαμείφθηκαν η επιτροπή κάλεσε το Υπουργείο Οικονομικών όπως, αφού μελετήσει τις εκφρασθείσες απόψεις και εισηγήσεις τόσο των μελών της όσο και των εμπλεκόμενων μερών και αφού διαβουλευθεί με την Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καταθέσει ενώπιόν της νέο κείμενο νομοσχεδίου.

Το Υπουργείο Οικονομικών, ακολουθώντας τις οδηγίες της επιτροπής, κατέθεσε στις 8 Οκτωβρίου 2020 αναθεωρημένο κείμενο νομοσχεδίου, στο οποίο ενσωματώθηκαν οι παρατηρήσεις της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και η εισήγηση της ΠΕΟ για την περίληψη των κοινωνικών εταίρων στους χρήστες των στατιστικών στοιχείων, ενώ στις 18 Νοεμβρίου 2020 κατέθεσε δεύτερο αναθεωρημένο κείμενο νομοσχεδίου στη βάση των παρατηρήσεων της επιτροπής, στο οποίο αναδιατυπώθηκαν ορισμένες από τις πρόνοιές του, που αποτελούσαν αυτούσιες διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των αναθεωρημένων κειμένων ο διευθυντής της Στατιστικής Υπηρεσίας δήλωσε ότι με τις τροποποιήσεις που έχουν επέλθει διασφαλίζεται η προστασία των προσωπικών δεδομένων, το στατιστικό απόρρητο, καθώς και η αποστολή και ο ρόλος της Στατιστικής Υπηρεσίας για την παραγωγή στατιστικών υψηλής ποιότητας.

Ο ίδιος αξιωματούχος, σε σχέση με το ζήτημα της αναδιατύπωσης προνοιών του νομοσχεδίου που αποτελούν αυτούσιες διατάξεις του ευρωπαϊκού κανονισμού, δήλωσε ότι έχουν αναδιατυπωθεί οι πρόνοιες που αφορούν στις στατιστικές αρχές και στα κριτήρια στατιστικής ποιότητας, κατά τρόπο που να παραπέμπουν στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2009, επισημαίνοντας παράλληλα ότι πρόνοιες που

αφορούν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, στην πρόσβαση, χρήση και ενσωμάτωση διοικητικών αρχείων και ιδιωτικών αρχείων, καθώς και στην επαγγελματική ανεξαρτησία του διευθυντή της Στατιστικής Υπηρεσίας διατηρούνται αυτούσιες, προκειμένου να καθίσταται ευκολότερη η κατανόηση και εφαρμογή του νόμου.

Η Επιτροπή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ενημέρωσε την επιτροπή ότι το νομοσχέδιο, ως τελικά αναθεωρήθηκε, ανταποκρίνεται τόσο στις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κεκτημένου όσο και στην αρχή της αναλογικότητας. Η Στατιστική Υπηρεσία θα εκτελεί τις εργασίες της χωρίς οποιαδήποτε επιβάρυνση της κοινωνίας και παράλληλα θα ανταποκρίνεται στις ευρωπαϊκές της υποχρεώσεις. Επισήμανε δε ότι η Στατιστική Υπηρεσία στο στάδιο της συλλογής πληροφοριών από φυσικά πρόσωπα έχει υποχρέωση να ενημερώνει τα εν λόγω πρόσωπα ότι οι πληροφορίες δύνανται να παρέχονται, κατόπιν έγκρισης του διευθυντή της Στατιστικής Υπηρεσίας, σε ερευνητές για συγκεκριμένα επιστημονικά και ερευνητικά προγράμματα και ότι έχουν δικαίωμα να αντιταχθούν για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή τους.

Στο στάδιο της περαιτέρω εξέτασης του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής εξέφρασαν επιφυλάξεις κατά πόσο οι πρόνοιες του νομοσχεδίου που αφορούν στην απαγόρευση τη χρήσης εμπιστευτικών στοιχείων για σκοπούς που δεν είναι αποκλειστικά στατιστικοί διασφαλίζουν το πνεύμα και το γράμμα του νόμου και υπέβαλαν εισηγήσεις για σκοπούς καλύτερης διατύπωσής τους.

Η επιτροπή στη βάση των πιο πάνω αποφάσισε να ενσωματώσει στο κείμενο του προτεινόμενου νόμου την εισήγηση της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα που αφορά στην υποχρεωτική παροχή των απολύτως απαραίτητων για την παραγωγή επίσημων στατιστικών στοιχείων, καθώς και άλλες

μικρής έκτασης βελτιώσεις, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων στην επιβολή ποινών και στην απαγόρευση της χρήσης εμπιστευτικών στοιχείων για μη στατιστικούς σκοπούς κατά ορθότερο και ακριβέστερο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται ο επιδιωκόμενος σκοπός.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτήν πλευρών κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

2 Μαρτίου 2021

ΣΧΚ/ΜΓ
(Αρ. Φακ.: 23.01.061.061-2020)